

2021 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΑΡΧΑΙΑ

Α' Γενικού Λυκείου

Μ. Τετάρτη 28 Απριλίου 2021

ΘΕΜΑΤΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ Α:

Ξενοφώντος, Ελληνικά, Βιβλίο 2, Κεφάλαιο 3, §§ 50 – 53

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοῦς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς Τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις.

Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασὶν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς Τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν».

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης, ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντα ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὅνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι.

Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὁδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδεῖξαι, ὅτι οὗτοι, οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες, καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου».

2021 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΚΕΙΜΕΝΟ Β – ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Ξενοφώντος, Ελληνικά, Βιβλίο 2, Κεφάλαιο 3, §§ 15 – 16

[15] Τον πρώτο καιρό ο Κριτίας κι ο Θηραμένης ήταν ομοϊδεάτες και φίλοι. Ο Κριτίας όμως -που ανάμεσα στ' άλλα είχε εξοριστή κιόλας από τους δημοκρατικούς- είχε διάθεση να σκοτώσει πολύν κόσμο, ενώ ο Θηραμένης εναντιωνόταν, λέγοντας ότι δεν ήταν λογικό να θανατώνουν ανθρώπους για μόνο το λόγο ότι τους τιμούσε ο λαός, έστω κι αν δεν πείραζαν σε τίποτα την καλή τάξη. «Στο κάτω-κάτω», τούλεγε, «κ' εγώ κ' εσύ έχουμε πει και κάνει πολλά για ν' αποκτήσουμε δημοτικότητα». [16] Ο άλλος πάλι αποκρινόταν (γιατί φερόταν ακόμα φιλικά στο Θηραμένη) ότι όποιος θέλει να κυριαρχή είν' υποχρεωμένος να βγάξη από τη μέση εκείνους που θα μπορούσαν να του σταθούν εμπόδιο: «Κι αν φαντάζεσαι ότι επειδή είμαστε τριάντα κι όχι ένας η εξουσία μας δε χρειάζεται τόση φροντίδα όσο και μια προσωπική τυραννία είσαι ανόητος».

[Μετάφραση: Ρόδης Ρούφος]

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- A. Να αποδοθεί στα νέα ελληνικά η δεύτερη παράγραφος του κειμένου Α (§ 51):
«*Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν' ... Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.*»

Μονάδες 30

ΘΕΜΑ Β

- B1. *ἐκ τοῦ καταλόγου, ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις:* Ποιοι ήταν οι θεσμοί και οι νόμοι στους οποίους αναφέρεται στα παραπάνω χωρία ο Κριτίας; Τήρησε τους παραπάνω νόμους ή τους αθέτησε και για ποιο λόγο;

Μονάδες 10

- B2.** Να αναφερθείτε στο ρόλο του βωμού και του θεσμού της ικεσίας. Σεβάστηκε ο Κριτίας και οι συνεργάτες του την αξία τους στην περίπτωση του Θηραμένη; Να αποδείξετε με χωρία του κειμένου τις απόψεις σας.

Μονάδες 10

- B3.** Στηριζόμενοι στο κείμενο Α (*Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ... ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου*.), αλλά και στο κείμενο Β να χαρακτηρίσετε τον τύραννο Κριτία με βάση τα λόγια του αλλά και τη συμπεριφορά του.

Μονάδες 10

- B4.** α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. δηλός	α) δειλός
2. κελεύω	β) φανερός
3. νομίζω	γ) οίομαι
4. φημί	δ) οἶδα
5. γινώσκω	ε) λέγω
	στ) προστάττω
	ζ) αἶρω

Μονάδες 5

- β) **επιστάτης, απάτη, άνεση, απολυμαίνω, αλοιφή:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- B5.** α) «*Ἀκούσας ταῦτα ... καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι*»:. Αφού εντοπίσετε τις αντωνυμίες που υπάρχουν στο παραπάνω απόσπασμα από το Κείμενο Α να τις μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό.

Μονάδες 5

- B5. β) «Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ...οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος»: Να εντοπιστούν οι ρηματικοί τύποι που είναι στον Μέλλοντα και τον Αόριστα και να μεταφερθούν στον ίδιο τύπο του Ενεστώτα.

Μονάδες 5

- B6. α) Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων του πρωτότυπου κειμένου (Κείμενο Α): *ἡγησάμενος, ἐπιστῆναι, τὴν ὀλιγαρχίαν, κυρίους, πάντων, τὸ ἐμὸν.*

Μονάδες 6

- B6. β) «Καὶ τοῦτο μὲν, ... ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου»: Να εντοπιστούν οι δευτερεύουσες προτάσεις του παραπάνω αποσπάσματος του κειμένου Α και να αναγνωριστούν ως προς το είδος και τη συντακτική χρήση.

Μονάδες 4

- B7. Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις γράφοντας δίπλα τη λέξη **Σωστό**, αν είναι σωστή και τη λέξη **Λάθος**, αν είναι λανθασμένη:

- α) Ο Ξενοφώντας γεννήθηκε στο δήμο Ερχιά.
- β) Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα γιατί δεν μπόρεσε ως στρατηγός να σώσει την Αμφίπολη.
- γ) Ο Ξενοφώντας είχε ως πρότυπα το Σωκράτη και τον Αγησίλαο.
- δ) Ο «Οικονομικός» ανήκει στα διδακτικά έργα του Ξενοφώντα.
- ε) Οι χαρακτηρισμοί «ἀττική μέλλισα» και «ἀττική μοῦσα» αποδίδονται στον Ξενοφώντα.

Μονάδες 10